

Eksamen

02.06.2017

NOR1045/NOR1408

Norsk som andrespråk for språklige minoriteter

Norsk for elever med kort botid i Norge

NOR1045/NOR1408

Norsk som andrespråk for språklege minoritetar

Norsk for elevar med kort butid i Noreg

Programområde: Vg2 Yrkesfaglige/yrkesfaglege
utdanningsprogram

Nynorsk

Eksamensinformasjon	
Eksamenstid	Eksamen varer i 4 timar.
Hjelpemiddel	Alle hjelpemiddel er tillatne, bortsett frå Internett og andre verktøy som kan brukast til kommunikasjon. For norsk er heller ikkje omsetjingsprogram tillatne.
Bruk av kjelder	Dersom du bruker kjelder i svaret ditt, skal dei alltid førast opp på ein slik måte at lesaren kan finne fram til dei. Du skal føre opp forfattar og fullstendig tittel på både lærebøker og annan litteratur. Dersom du bruker utskrift eller sitat frå Internett, skal du føre opp nøyaktig nettadresse og nedlastingsdato.
Vedlegg	<p><u>Vedlegg 1</u> Einstad, Knut Jarle: "Ikke si at du er best og flinkest på jobbintervju", Dagbladet 2011 https://www.google.no/webhp?sourceid=chrome-instant&rlz=1C1OPRB_enNO525NO534&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#</p> <p><u>Vedlegg 2</u> Hassan, Yahya: "Åpne dører", "Dikt" Oslo 2014 (Oversatt av Pedro Carmona-Alvarez)</p> <p><u>Vedlegg 3</u> Helsedirektoratet: "Tjære fra dine lunger?" Kampanjeannonse, 2015, https://helsedirektoratet.no/</p> <p><u>Vedlegg 4</u> Aune, Pål Jostein: "Jobb er den beste integreringen av innvandrere som finnes", Næringslivsavisa.no 2015 https://www.google.no/webhp?sourceid=chrome-instant&rlz=1C1OPRB_enNO525NO534&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#</p> <p><u>Vedlegg 5</u> Szentivanyi, Nora: "Leiligheten", (utdrag) Oslo 2016</p>

Informasjon om og vurderinga	Det vises til kommentarer for hver enkelt oppgave, og ellers vurderingskriteriene for faget.
Andre opplysningar	Alle elevar skal skrive to tekstar, eit kortsvar (del A) og eit langsvar (del B).

DEL A

KORTSVAR

Du skal svare på **enten** oppgave 1 eller 2.

Skriv **ein** sammenhengende tekst på ca. 200 ord.

Hugs å skrive nummeret på oppgåva du vel.

Lag overskrift sjølv.

Oppgåve 1

Vedlegg 1: "Ikke si du er best og flinkest i jobbintervju!" av Knut Jarle Einstad, Dagbladet 2011

Oppsummer kort viktige funn frå denne forskningsartikkelen. Gjer rede for kva nye lærlingar som skal på jobbintervju må hugse på.

Kommentar: Du skal skrive ein saktekst. Du skal først oppsummere innhaldet. Deretter skal du komme med råd til nye lærlingar. Du kan ta utgangspunkt i egne erfaringar.

Oppgåve 2

Vedlegg 2: "Åpne dører", "Dikt", Yahya Hassan, Oslo 2014

Yahya Hassan er fødd i Palestina, men bur i Danmark og skriv på dansk. Den første diktsamlinga hans om oppvekst med vald, svik og kriminalitet, blei raskt svært populær. Han har kritisert foreldregenerasjonen for misbruk av trygdeordningar og religiøs dobbeltmoral.

Gjer rede for kva slags situasjon han skildrar i dette diktet og korleis «eg»-personen i diktet opplever denne situasjonen.

Kommentar: Du skal først skrive om situasjonen, deretter skal du skrive om korleis «eg»-personen opplever situasjonen.

Del B

LANGSVAR

Vel **ei** av oppgåvene i del B.

Skriv ein samanhengande tekst på 300 - 500 ord.

Hugs å skrive nummeret på oppgåva.

Lag overskrift sjølv.

Oppgåve 1

Kva for ferdigheiter, kunnskapar og haldningar krevst for å vere ein profesjonell yrkesutøvar i det yrket du helst vil ha i framtida? Skriv ein tekst der du argumenterar for synspunkta dine.

Kommentar: *Oppgåva ber om ein saktekst. Du kan bruke kunnskap frå eige fagområde.*

Oppgåve 2

Vedlegg 3: "Tjære fra dine lunger?" Kampanjeannonse frå Helsedirektoratet, Helsedirektoratet.no

Kva er føremålet med denne annonsen og kven rettar han seg mot? Gjer rede for verkemidla som blir brukt i den samansette teksten og vurder om annonsen vil fungere etter føremålet.

Kommentar: *Formuler føremålet og målgruppa kort og presist. Deretter skal du gjere rede for verkemidla som blir brukt og vurdere om annonsen fungerer godt overfor målgruppa.*

P.S. Noko av teksten i biletet i kampanjeannonsen kan vere vanskeleg å lese. Du kan lese teksten på sida som kommer etter kampanjeannonsen.

Oppgave 3

Vedlegg 4: Jobb er den beste integreringen av innvandrere som finnes av Pål Jostein Aune, Næringslivsavis

Referer kort innholdet i artikkelen. Vel ein av påstandane under, ta stilling til han og argumenter for synet ditt på han.

Påstandar frå artikkelen:

- *Det er viktig at innvandrere får ta del i arbeidslivet i Norge.*
- *Det er den enkelte som setter begrensninger for hva og hvor mye de vil lære.*
- *Sosiale koder læres også i møte- og pauserom.*
- *Språk er viktig nesten uansett arbeidsoppgave.*
- *Det blir færre lavterskeljobber i Norge.*

Kommentar: Oppgåva er todelt. Først skal du lage eit innhaldsreferat frå artikkelen. Deretter skal du velje ein påstand, ta stilling til han og argumentere for ditt syn på han.

Oppgave 4

Vedlegg 5: Utdrag frå romanen *Leiligheten* av Nora Szentiványi.

Ta utgangspunkt den situasjonen som vert skildra i utdraget og skriv ein kreativ tekst.

Kommentar: Du viser kreativitet ved å finne eigen innfallsvinkel til tema og ved å bruke ulike språklege verkemiddel.

Bokmål

Eksamensinformasjon	
Eksamenstid	Eksamen varer i 4 timer.
Hjelpemidler	Alle hjelpemidler er tillatt, bortsett fra Internett og andre verktøy som kan brukes til kommunikasjon. For norsk er heller ikke oversettelsesprogrammer tillatt.
Bruk av kilder	Hvis du bruker kilder i besvarelsen din, skal disse alltid oppgis på en slik måte at leseren kan finne fram til dem. Du skal oppgi forfatter og fullstendig tittel på både lærebøker og annen litteratur. Hvis du bruker utskrift eller sitat fra Internett, skal du oppgi nøyaktig nettadresse og nedlastingsdato.
Vedlegg	<p><u>Vedlegg 1</u> Einstad, Knut Jarle: Ikke si at du er best og flinkest på jobbintervju”, Dagbladet 2011 https://www.google.no/webhp?sourceid=chrome-instant&rlz=1C1OPRB_enNO525NO534&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#</p> <p><u>Vedlegg 2</u> Hassan, Yahya: ”Åpne dører”, ”Dikt” Oslo 2014 (Oversatt av Pedro Carmona-Alvarez)</p> <p><u>Vedlegg 3</u> Helsedirektoratet: ” Tjære fra dine lunger?” Kampanjeannonse, 2015, https://helsedirektoratet.no/</p> <p><u>Vedlegg 4</u> Aune, Pål Jostein: ”Jobb er den beste integreringen av innvandrere som finnes”, Næringslivsavis.no 2015 https://www.google.no/webhp?sourceid=chrome-instant&rlz=1C1OPRB_enNO525NO534&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#</p> <p><u>Vedlegg 5</u> Szentivanyi, Nora: ”Leiligheten”, (utdrag) Oslo 2016</p>

Informasjon om vurderingen	Det vises til kommentarer for hver enkelt oppgave, og ellers vurderingskriteriene for faget.
Andre opplysninger	Alle elever skal skrive to tekster, et kortsvar (del A) og et langsvar (del B).

DEL A

KORTSVAR

Du skal svare på **enten** oppgave 1 eller 2.

Skriv **en** sammenhengende tekst på ca. 200 ord.

Husk å skrive nummeret på oppgaven du velger.

Lag overskrift selv.

Oppgave 1

Vedlegg 1: "Ikke si du er best og flinkest i jobbintervju!" av Knut Jarle Einstad, Dagbladet 2011

Oppsummer kort viktige funn fra denne forskningsartikkelen. Gjør rede for hva nye lærlinger som skal på jobbintervju må huske på.

Kommentar: Du skal skrive en saktekst. Du skal først oppsummere innholdet. Deretter skal du komme med råd til nye lærlinger. Du kan ta utgangspunkt i egne erfaringer.

Oppgave 2

Vedlegg 2: "Åpne dører", "Dikt", Yahya Hassan, Oslo 2014

Yahya Hassan er opprinnelig fra Palestina, men bor i Danmark og skriver på dansk. Den første diktsamlingen hans om en oppvekst med vold, svikt og kriminalitet, ble raskt svært populær. Han har kritisert foreldregenerasjonen for misbruk av trygdeordninger og religiøs dobbeltmoral.

Gjør rede for hvilken situasjon som beskrives i dette diktet og hvordan «jeg»-personen i diktet opplever denne situasjonen.

Kommentar: Du skal først skrive om situasjonen, deretter skal du skrive om hvordan «jeg»-personen opplever situasjonen.

DEL B

LANGSVAR

Velg **en** av oppgavene i del B.

Skriv en sammenhengende tekst på 300 - 500 ord.

Husk å skrive nummeret på oppgaven du velger.

Lag overskrift selv.

Oppgave 1

Hvilke ferdigheter, kunnskaper og holdninger kreves for å være en profesjonell yrkesutøver i det yrket du helst vil ha i framtida? Skriv en tekst der du argumenterer for synspunktene dine.

Kommentar: *Oppgaven ber om en saktekst. Du kan bruke kunnskap frå eget fagområde.*

Oppgave 2

Vedlegg 3: "Tjære fra dine lunger?" Kampanjeannonse fra Helsedirektoratet, Helsedirektoratet.no

Hva er formålet med denne annonsen og hvem retter den seg mot? Gjør rede for de virkemidlene som brukes i den sammensatte teksten og vurder om annonsen vil fungere etter formålet.

Kommentar: *Formuler formålet og målgruppe kort og presist. Deretter skal du gjøre rede for virkemidlene som brukes og vurdere om annonsen fungerer godt overfor målgruppa.*

P.S. Noe av teksten i bildet i kampanjeannonsen kan være vanskelig å lese. Du kan lese teksten på siden som kommer etter kampanjeannonsen.

Oppgave 3

Vedlegg 4: Jobb er den beste integreringen av innvandrere som finnes av Pål Jostein Aune, Næringslivsavis

Referer kort innholdet i artikkelen. Velg en av påstandene under, ta stilling til den og argumenter for synet ditt på den.

Påstander fra artikkelen:

- *Det er viktig at innvandrere får ta del i arbeidslivet i Norge.*
- *Det er den enkelte som setter begrensninger for hva og hvor mye de vil lære.*
- *Sosiale koder læres også i møte- og pauserom.*
- *Språk er viktig nesten uansett arbeidsoppgave.*
- *Det blir færre lavterskeljobber i Norge.*

Kommentar: Oppgaven er todelt. Først skal du skrive et innholdsreferat fra artikkelen. Deretter skal du velge ut en påstand, ta stilling til denne og argumentere for ditt syn på den.

Oppgave 4

Vedlegg 5: Utdrag fra romanen *Leiligheten* av Nora Szentiványi.

Ta utgangspunkt i den situasjonen som beskrives i utdraget og skriv en kreativ tekst.

Kommentar: Du viser kreativitet ved å finne egen innfallsvinkel til tema og ved å bruke ulike språklige virkemidler.

Vedlegg 1

- Ikke si du er best og flinkest i jobbintervju!

Oppførsel på tvers av norske normer er dårlig likt av arbeidsgivere, viser ny studie.

20. JANUAR 2011

Knut Jarle Einstad

Søkere til norske jobber skal gjerne være entusiastiske, ha lyst til å lære og helst være en god kollega.

**Men nåde den som er selvgod og sier han er flinkest i klassen,
skriver forskning.no.**

Fiktive jobbsøkere - Vi lot norske ledere se på videoklipp av fiktive jobbsøkere til en stilling som HR-rådgiver og vurdere dem. Den best kvalifiserte søkeren ble presentert som enten norsk eller tyrkisk, og la enten vekt på at han var en god kollega eller at han var den beste i avdelingen sin, forteller stipendiat Hege Høivik Bye ved Universitetet i Bergen til Dagbladet.

- De to søkerne som sa at de var «best i alt» ble vurdert som å ha mindre potensial, passe dårligere inn på arbeidsplassen og ble mindre likt. De hadde også vesentlig lavere sannsynlighet for å «bli ansatt», sier hun.

Normer og verdier viktig

Arbeidsgiverne som vurderte jobbsøkerne gjorde ingen forskjellsbehandling basert på etnisiteten til søkerne.

Det var like alvorlig å presentere seg feil om man var nordmann eller om man kom fra Tyrkia.

- Det resultatet tyder på er at norske ledere er villige til å velge bort den best formelt kvalifiserte søkeren dersom vedkommende presenterer seg på en måte som går på tvers av norske normer og verdier, sier Høivik Bye.

Kulturforskjeller

Funnene viser at jobbsøkere fra ulike kulturer har forskjellig oppfatning om hva som skal til på intervjuet for at arbeidsgivere skal bli interesserte.

Kommer man fra et land med et vanskelig arbeidsmarked, er man mer villig til å bruke alle strategier for å bli ansatt.

- Selv om det å «trå feil» i intervjuet var like uheldig for den norske og den tyrkiske søkeren i denne studien, vil kanskje utenlandske søkere som ikke kjenner norske normer oftere trå feil på intervju. Det at måten man presenterer seg på ser ut til å være vel så viktig som kompetanse kan dermed slå ekstra uheldig ut for denne gruppen jobbsøkere, sier Høivik Bye.

Studiene hun har gjennomført er en del av prosjektet «Rekruttering i et flerkulturelt samfunn», ledet av Gro Mjeldheim Sandal.

Dagbladet og forskning.no 2011

Vedlegg 2

Åpne dører

Jeg satt i garderoben med en pepperkake i hånden

Og lærte å knyte skolisser i stillheten

Appelsiner med nelliker og røde bånd

Hang frå loftet som gjennomhullede voodoodukker

Det er sånn jeg husker barnehagen

De andre gledet seg til julenissen skulle komme

Men jeg var like redd for han

Som jeg var for min far

Yahya Hassan, Oslo 2014, (til norsk av Pedro Carmona – Alvarez)

Vedlegg 3

**TJÆRE
FRA DINE
LUNGER?**

I lungene er det millioner av små luftlommer. Nesten som en svamp. Hver gang du trekker inn tobakksrøyk, trekker du kreftfremkallende tjære inn i lungene. Noe hoster du opp. Noe blir igjen. Noe går inn i blodsløpet og spres ut i hele kroppen. Jo mer du røyker, jo mer tjære trekker du inn. Tenk deg at du røyker en 20-pakning om dagen i ett år. Da vil lungene dine ha sugd inn omtrent 1,5 dl tjære.

**VIL DU
SLUTTE DU KAN
Å RØYKE? KLARE
DET.**

slutta.no
Røyketelefonen 800 400 85
Kontakt fastlegen

Helsedirektoratet

Teksten fra kampanjeannonsen: I lungene er det millioner av små luftlommer. Nesten som en svamp. Hver gang du trekker inne tobakksrøyk, trekker du kreftfremkallende tjære inn i lungene. Noe hoster du opp. Noe blir igjen. Noe går inn i blodomløpet og spres rundt i hele kroppen. Jo meir du røyker, jo meir tjære trekker du inn. Tenk deg at du røyker en 20-pakning om dagen i ett år. Da vil lungene dine ha sugd inn omtrent 1, 5 dl tjære

Vedlegg 4

Jobb er den beste integreringen av innvandrere som finnes

Nyheter:

Deltakelse i arbeidslivet er den beste integreringen som finnes, mener ISS og Posten. De to selskapene har jobber som det blir stadig færre av i Norge.

Paul Jostein Aune Publisert: 28. mai 2015

ISS Norge har ansatte fra rundt 120 land, mens Posten har ansatte fra 60-70 nasjoner. I Posten har 14 prosent minoritetsbakgrunn. Også de fungerer dermed som en viktig inngangsport til norske koder.

– Er du selv åpen, nysgjerrig og lærevillig, er arbeidsplassen den perfekte treningsarena. Du lærer språk, kultur, arbeidsregler og moral, som igjen gjør at man føler seg som en del av samfunnet. Det er den enkelte som setter begrensninger for hva og hvor mye de vil lære, sier Colin Campbell, direktør for miljø og samfunnsansvar i Posten.

Praktisk språk

Det er en stund siden de språklige variasjonene i norsk arbeidsliv besto av norske dialekter. I dag jobber cirka 360 000 innvandrere i Norge, ifølge Statistisk sentralbyrå.

Språk er viktig nesten uansett arbeidsoppgave. I ISS må de ansatte ha norskkunnskaper på et grunnleggende nivå for å utføre jobben.

Medarbeidersamtaler, medarbeiderundersøkelser og HMS-arbeid skjer på norsk.

Ansatte får også kurs i basiskompetanse i arbeidslivet, det vil si opplæring i skrive-, lese-, regne- og digitale ferdigheter som er matnyttige for både medarbeideren og arbeidsgiveren.

– Den viktigste læringen og praksisen skjer ved at de ansatte er i samme lokaler som kundene våre det aller meste av arbeidstiden, sier Kristin Flagstad.

– I driftstillinger er kravet å forstå og bli forstått. Posten har ved flere anledninger også tilbudt medarbeidere norskkurs for å øke norskkunnskapene. Vi har i 2014 gjennomført åtte norskkurs som involverte cirka 75 medarbeidere, og skal i gang med fem nye kurs til høsten, sier Colin Campbell.

Viktigere enn etnisk

De ferskeste tallene fra SSB viser at 63 prosent av innvandrere er i arbeid. For personer innvandret fra Norden og EU-land er andelen sysselsatte høyere enn for nordmenn. For folk fra Asia og Afrika er andelen henholdsvis 55 og 42 prosent.

– Det blir færre lavterskeljobber i Norge. Vi ser at utdanning og kompetanse er det som har betydning for å få arbeid, ikke etnisitet i seg selv. En del av dem som søker seg til oss har et enormt gap sett i forhold til hva som kreves av grunnleggende ferdigheter og formell utdanning i arbeidslivet, sier Jan Erik Grundtjernlien, seksjonssjef for tiltaksseksjonen i Nav.

Nav har flere verktøy i skuffen. Lønnstilskudd kan gis til arbeidsgivere som ansetter innvandrere fra utenfor EØS-sonen. Språkopplæring har kommunene ansvar for, men et AMO-kurs hos Nav kan også inneholde elementer av norskopplæring.

Grundtjernlien understreker at deltakelse i arbeidslivet er svært viktig for integrering.

– Å delta i arbeidslivet, er veldig nært knyttet til det å føle seg om en del av samfunnet. Å bidra og heve lønn i stedet for å få ytelse, å være en del av et profesjonelt fellesskap og av det uformelle og kollegiale felleskapet. Alt dette er identitetsskapende, sier han.

Norsk arbeidsliv er mindre hierarkisk enn i andre kulturer. Mange innvandrere reagerer derfor i starten på det de oppfatter som utydelige sjefer.

Sosiale koder læres også i møte- og pauserom.

– I Norge snakker vi for eksempel mye om privatlivet vårt på jobben, du blir spurt om det på jobbintervju. Men du skal ikke lenger enn til Tyskland før fritid ikke er en del av jobbsfæren, sier Jan Erik Grundtjernlien.

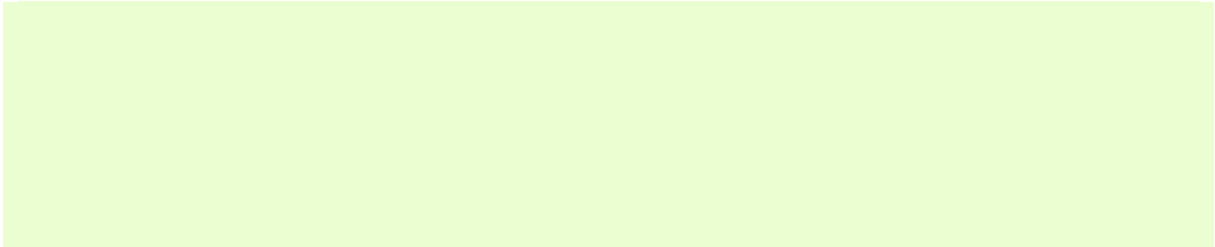
Næringslivsavisa. no

Vedlegg 5

Mormor står i gangen. Hun står i gangen og skjelver. Hun ser på rotet i leiligheten. De åpne skuffene, klærne som er blitt vraket og ligger på sengen. Hun ser alt sammen fra der hun står. Hun ser de påbegynte brevene. Hun trenger ikke å lese dem. Hun må vite at det ikke kan stå noe vesentlig i dem, om hvordan de har tenkt å flykte eller hva de har for plan, om de har noen. Ingenting avslørende. Hun stavrer ut på kjøkkenet og setter seg. Ser på brevet som ligger på kjøkkenbordet. Tar det opp. Hun trenger ikke å lese det, men hun leser, om og om igjen. Om og om igjen. Ikke let etter oss, mor. Vi har reist.

Nora Szentiványi, 2016

www.vigoiks.no/eksamen